

Gnezditvena biologija malega ponirka *Tachybaptus ruficollis* na ribnikih v Dragi pri Igu na Ljubljanskem barju

Breeding biology of the Little Grebe *Tachybaptus ruficollis* on Draga ponds near Ig (Ljubljansko barje)

Ivo A. BOŽIČ

UVOD

Mali ponirek je v Sloveniji splošno razširjen (BOŽIČ 1983), tu in tam tudi številen. Ogroža ga predvsem onesnaževanje voda in vodnega rastlinja, velike izgube pa pretrpi tudi med dolgimi in ostrimi zimami. Je stalnež, delni selivec in zimski gost (SOVINC 1994), ki se pozimi zadržuje na nezaledenelih vodah. Osebk iz vzhodnih predelov Evrope se oktobra premaknejo v srednjo in južno Evropo (ARNHEM 1980), marca pa se že vračajo, saj imajo lahko ob koncu tega meseca že gnezdo (BAUER 1987).

Živi na stoječih vodah z bogatim rastlinjem, najdemo ga tudi na rahlo tekočih vodah. Najraje gnezdi na stoječih vodah, kjer iz vodnega rastlinja splete plavajoče gnezdo. Naseljuje tudi manjše vodne površine, toda pomembnejša je globina vode. Na jezerih z ostrim obrežnim padcem (Bohinjsko jezero, še bolj to velja za Blejsko jezero) skorajda ne prezimuje (SOVINC 1994). Samec in samica malega ponirka se po velikosti in teži ne razlikujeta. V dolžino merita 27cm, tehtata pa okrog 200g (KONIC 1967). Perut je dolga od 97 - 105mm, tudi do 107,5, le redkokdaj pa manj od 97mm. Glede na težo je kratka in izdaja slabega letalca. Za

Foto 1: Valeči mali ponirek na gnezdu v Dragi (I. Božič)

Photo 1: Little Grebe sitting on eggs at Draga pond (I. Božič)

primerjavo naj navedem podatke za kmečko lastovko *Hirundo rustica*, ki je odlična letalka: njena perut meri 130mm in več, tehta pa le 26g in manj - razlika med njima je več kot očitna. Velja omeniti, da se mali ponirek, kakor tudi drugi ponirki, nerad in težko dvigne, ko pa se, je njegov let presenetljivo hiter. Tudi "rep" malega ponirka je kratek, saj peresa merijo le okrog 30mm (HARTERT 1912-21).

Pozimi je mali ponirek zgoraj svetlo sivo rjav, spodaj svetel, medtem ko je poleti, ko je obarvan svatovsko, zgoraj temno rjav, po grlu in vratu kostanjevo rjavo rdeč, ob korenu kljuna pa bel. Spodaj je svetlo rjav. Svatovsko obarvanost dobi zgodaj spomladi (od februarja naprej). Kratek kljun in noge so temni, oči pa rjavo rdeče. Vsak prst posebej je obrobljen s plavalno kožo. Mladi mali ponirek spolno dozori po enem letu (KONIG 1967), torej ima letošnji naslednje leto lahko že prve mladiče.

Hrana malega ponirka so žuželke in njihove ličinke, majhni mehkužci, črvi, paglavci, ribice, v manjši meri tudi rastlinski deli. HARTERT (1912-21) navaja, da ob pomanjkanju hrane uživa tudi kamenčke, peresa in rastlinsko hrano, iz opazovanj pa ugotavljam, da uživanje

rastlinske hrane ni znamenje pomanjkanja živalske hrane, ampak bolj ali manj reden "vitaminski dodatek", še zlasti za mladiče. Mali ponirek nabira hrano predvsem s potapljanjem, kjer je pravi vele mojster, v manjši meri tudi s pobiranjem z vodne površine.

Mali ponirek se oglaša z dobro slišnim "bibibibibi", še zlasti v času svatovanja, čeprav se oglašata tudi sicer. Z glasnim in čisto zvočnim kovinskim drobljenjem "bibibibibi" svatujeta oba partnerja in se pogosto oglašata tudi v duetu. Aktiven je podnevi, ko lahko že na daleč slišimo njegovo prijetno oglašanje in opazujemo živahno mojstrsko plavanje in potapljanje. To je vidno še zlasti v času svatovanja, od aprila naprej, ko se partnerja živahno oglašata, spreletavata, preganjata in često tudi obdajeta z zalogajem. Svatovanje tega majhnega, zato pa toliko bolj simpatičnega in živahnega ptiča je resnično nepozabno doživetje za vsakega opazovalca.

OBMOČJE RAZISKAVE IN METODA DELA

Draga pri Igu je sistem sedmih pretočnih ribnikov. Leži na JV robu Ljubljanskega barja.

Foto 2: Gnezditveno prebivališče malega ponirka v Dragi pri Igu (I. Božič)

Photo 2: Little Grebe's breeding habitat at Draga near Ig (I. Božič)

Ribniki so umetni, torej človekovo delo, kljub temu pa zagotavljajo ugodne življenjske možnosti mnogim vodnim vrstam ptičev, med drugim tudi malemu ponirku. Njihova skupna površina je okoli 20 ha (podrobnejši opis glej v: SOVINČ 1990).

Mali ponirek gnezdi na vodi, kjer iz vodnega rastlinja splete plavajoče, a dobro skrito gnezdo. Pri iskanju gnezd si tako z najrazličnejšimi optičnimi pripomočki ne moremo kaj prida pomagati, temveč je primernejše, če ribnike sistematično preiščemo. Le občasno naredi gnezdo med redkejšim vodnim rastlinjem (trstjem, ločkom in rogozom), tako da ga lahko odkrijemo z daljnogledom (teleskopom) tudi na večjo razdaljo. Glede na to, da mladiči malega ponirka po izvalitvi v gnezdu ne ostanejo dolgo, je za raziskave gnezditvenih navad najaktualnejši čas takrat, ko je leglo polno. Premer in višino gnezd sem meril z metrom do centimetra natančno, velikost jajc pa s kljunatim merilom z natančnostjo 0,1 mm.

REZULTATI IN RAZPRAVA

V času raziskave (od leta 1981 do 1994) sem na ribnikih v Dragi našel 47 gnezd malega ponirka, in to v vseh ribnikih razen v Zadnjem in v dveh novo nastalih (za Srednjim ribnikom in pod ribnikom Rakovnik). Oba sta skromno poraščena z vodnim rastlinjem in kot takšna neprimerna za gnezdenje. Sicer pa ocenjujem, da v celotni Dragi vsako leto gnezdi okrog 15 parov. Gnezditvena gostota znaša torej manj kot en par na hektar (0,7/ha), kar je malo v primerjavi z nekaterimi drugimi območji v Sloveniji. Ugotovljena gostota v ormoških bazenih je na primer več kot 6 parov na hektar, v mlaki pri Hrašah na Gorenjskem 2,5 in v Radomljah trije (ŠTUMBERGER, DENAC 1994).

Svatovanje malih ponirkov se je na ribnikih v Dragi začelo razmeroma zgodaj spomladi. Sestavljeno je bilo iz plesa na vodi, živahnega oglašanja, plavanja, potapljanja in spreletavanja, kar sem lahko opazoval tudi poleti. Ta "direndaj" je trajal od konca marca pa vse do prve polovice avgusta.

Foto 3: Mali ponirek obnavlja gnezdo, Draga pri Igu (I. Božič)
Photo 3: Little Grebe renewing its nest, Draga near Ig (I. Božič)

Foto 4: Leglo malega ponirka, Draga pri Igu (I. Božič)
Photo 4: Little Grebe's clutch, Draga near Ig (I. Božič)

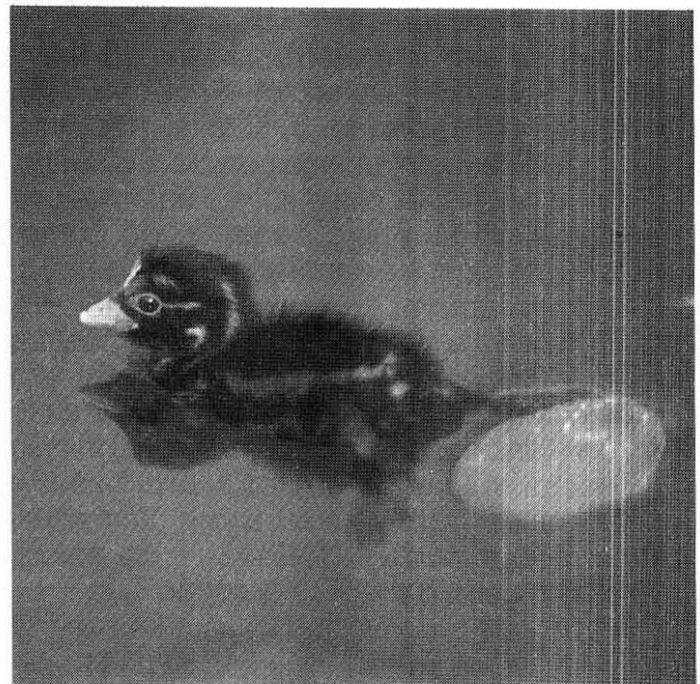

Foto 5: Begavec malega ponirka, Draga pri Igu (I. Božič)
Photo 5: Downy young, Draga near Ig (I. Božič)

Gnezdo

Gnezdo malega ponirka je narejeno iz odmrlega, razpadajočega vodnega rastlinja. Znešeno je na vodno površino sredi gostega vodnega rastlinja, včasih tudi na odprti vodni površini ali blizu brega. Eno gnezdo sem našel pod rušo na bregu ribnika. Ko sem se mu prvič približal, sem ga opazil šele tedaj, ko je pred mano v vodo nepričakovano čofnila "velika žaba" - to je bil seveda ponirek, ki je zapustil gnezdo v takšni naglici, da medtem še jajc ni utegnil pokriti. Nekatera gnezda so bila zasidrana med vodno rastlinje, tako da jih veter ni mogel premakniti niti ob močnejšem pihanju, druga pa so bila bolj ali manj prosto plavajoča in le delno zasidrana. Položaj gnezd v ribnikih je bil zelo različen, zato pa njihov premer bolj ali manj enak - okrog 30cm. Pa vendar sem našel tudi gnezdo, ki je merilo komaj 20cm, in gnezdo, ki je v premeru merilo kar 37cm.

Gnezdo na splošno ni visoko, tako da so jajca največ 10cm nad vodno površino. Proti koncu valjenja, ko je že poležano, pa so lahko jajca dobesedno na nivoju vode. To pa za uspešno izvalitev ni ovira. Globelica gnezda je globoka okrog 3cm.

Mali ponirek ne gnezdi kolonijsko, tako da posamezni pari gnezdiijo razmeroma daleč vsaksebi (BAUER 1987). Ugotovil pa sem, da ga bližina drugih vrst ne moti. Gnezdo sem

namreč večkrat našel v bližini gnezda male bobnarice *Ixobrychus minutus* ali rakarja *Acrocephalus arundinaceus*. V letu 1983, ko sem na Velikem ribniku našel dve zasedeni gnezdi čopastega ponirka *Podiceps cristatus*, je bilo gnezdo malega ponirka v enem primeru oddaljeno okrog 10m, v drugem pa komaj 7m. Očitno je, da tudi njiju medsebojno sosodstvo ne moti.

Ko se mladiči izvalijo in zapustijo gnezdo, to po dobrem tednu dni izgine. Gnezdo, ki je narejeno iz razpadajočega rastlinja, starši v času valjenja stalno popravljajo, obnavljajo in podlagajo. Ko pa ga zapustijo, zaradi vpliva vode hitro razpade in se potopi. Kadar je gnezdo trdno zasidrano v gostejšem sestoju vodnega rastlinja, lahko nanj naletimo tudi še kak mesec ali več pozneje.

Jajca

Jajca, ki so pravilne jajčaste oblike, so sprva bela, med valjenjem pa postanejo rjava. Samica jih znese v eno- do dvodnevni razmikih (HARRISON 1975), o čemer sem se prepričal tudi sam: v gnezdu, ki sem ga našel 20.6., je bilo eno jajce, 22.6. sta bili v njem dve, 23.6. tri, 24.6. štiri in 26.6. pet jajc. Podobno je ugotovil tudi ZOR (1979) pri malem ponirku, ki je gnezdil v Tivoliju. Iz obeh primerov sledi, da mali ponirek nese jajca eno- ali dvodnevno. Stro-

gega pravila pri tem ni.

Število jajc v gnezdu variira od 4 - 7 (MAKATSCH 1969) oziroma 4 - 6 (FELIX 1975). ARNHEM (1980) navaja 5, KÖNIG (1967) pa meni, da šteje leglo malega ponirka 5 ali 6 jajc. HARTERT (1912-21) navaja, da leglo malega ponirka šteje 4 - 6 jajc, redko 7, pri čemer posamezno jajce v povprečju tehta 11,66g. Nekoliko drugačni so podatki HARRISONA (1975), ki navaja, da šteje leglo malega ponirka celo do deset jajc, in BAUERJA (1987), ki navaja za velikost legla 5 - 6, tudi le 4, včasih 7 ali 8, redko 9 (širje podatki iz srednje Evrope) in celo 10 (enkrat v Angliji). V Dragi sem našel v posameznem gnezdu 5 ali 6 jajc, le v nekaj primerih je polno leglo štel štiri jajca, enkrat samkrat pa je bilo v leglu kar sedem jajc.

	povp	min	max	SD	N
Velikost legla	5,2	4	7	0,83	17
Size of clutch					

Tabela 1 : Velikost legla malega ponirka

Table 1 : Size of Little Grebe's clutch

Poleg tega sem našel še enkrat toliko gnezd, v katerih so se mladiči že valili, tako da je bilo v njih manj jajc (le tri, dve oziroma samo eno) ali pa so bila prazna. V nekaj gnezdih je samica šele začela z nesenjem jajc. Kot zanimivost naj dodam opažanja ZORA (1979), ki je na ribniku v ljubljanskem Tivoliju našel gnezdo, v katerem je bilo devet jajc, pri čemer je bilo deveto izneseno šele 20. julija in tudi prvi mladič se je tu izvalil komaj 6. avgusta. Povprečna velikoast jajc malega ponirka iz Drage je bila 36,8 x 26,0mm.

	dolžina length	širina width
povp	36,8	26,0
min	32,6	24,5
max	40,8	28,0
SD	1,78	0,60
N	88	88

Tabela 2: Velikost jajc malega ponirka (rezultati so v mm)

Table 2: Sizes of Little Grebe's eggs (in mm)

Ob primerjavi velikosti z jajci iz Z Evrope (HARTERT 1912-21) lahko ugotovim, da so

jajca malega ponirka iz Drage nekoliko manjša.

	Z. Evropa	SLO
Min	32,8x23,7 in 37,0x24,0	32,6x26,2 in 37,7x24,5
Max	43,0x27,4 in 39,2x28,3	40,8x26,6 in 36,6x28,0
Povp	37,96x26,23	36,76x26,01

Tabela 3: Primerjava velikosti jajc malega ponirka v Z Evropi in v Sloveniji (rezultati so v mm)

Table 3: Sizes of eggs of Little Grebes breeding in W Europe compared with eggs of those breeding in Slovenia (in mm)

Avtorji so si bolj ali manj enotni, da ima mali ponirek dve legli v sezoni. Vendar pa nekateri navajajo tudi tri (KÖNIG 1967, HARRISON 1975). Še zanimivejši so podatki FERGUSONA (1987), ki navaja, da ima mali ponirek v času od aprila do julija tri zarode. V Dragi sem prva ponirkova gnezda z jajci našel v začetku maja. Gnezda z jajci sem potem opazoval še ves junij, julij in izjemoma tudi prvo polovico avgusta. V enem gnezdu se je pet mladičev valilo v enodnevnem razmiku od 11.8. do 15.8. (tudi v tem primeru lahko napravim sklep, da je samica nesla jajca v enodnevnem razmiku). Za to gnezdo domnevam, da je bilo tretje v sezoni. Iz zbranih podatkov lahko torej zaključim, da mali ponirek v Dragi gnezdi dvakrat ali trikrat v sezoni.

Valjenje

Valjenje traja 19 - 25 dni (GOODERS 1990, HARRISON 1975). Nekateri avtorji navajajo celo podatek do 28 dni, medtem ko BAUER (1987) in KÖNIG (1967) navajata 20 - 21 dni. Na osnovi opažanj v enem gnezdu lahko rečem, da mali ponirek vali 21 dni, za kar imam tudi konkretne podatke: 19.6. je bilo gnezdo še prazno, samec in samica sta bila v bližini; 20.6. je bilo v gnezdu eno jajce; 22.6. sta bili ob 11.00h dve jajci; 23.6. tri; 24.6. ob 14.00h štiri in 26.6. pet jajc. Prvi mladič se je izvalil 11.7., drugi 13.7., tretji pa 14.7. Četrty mladič se je izvalil 15.7. ob 16.40h in peti 17.7. Valjenje izmenoma opravljata oba partnerja.

Kadar se približamo gnezdu z valečim ptičem, se ta tiho umakne z gnezda, vendar pa prej z odmrli rastlinami prav skrbno pokrije jajca. V primeru, ko ga na gnezdu presenetimo, pa jih ne pokrije, ampak se panično umakne. Kaj hitro se ponovno prikaže v bližini, jajca na

hitro pokrije in se zopet umakne. Zanimivo ga je opazovati, kadar se približa gnezdju in nas opazi v bližini. V tem primeru je popolnoma tiho in nepremično ždi za kakšno trstično bilko. Če se mu vrnitev na gnezdo zdi še vedno prenevarna, se neopazno odstrani in se iz varne razdalje na vsiljivca glasno jezi. Izredno zanimivo ga je opazovati ob skrivanju v bližini gnezda, ko je potopljen v vodo, tako da iz vode gleda le glava. Pri tem se komaj opazno premika. Ko pa končno premaga strah, živahno skoči iz vode na gnezdo, odkrije jajca, razpre perje na trebuhu, sede, se še malo popravi levo, desno ter obmiruje. Tudi med samim valjenjem stalno popravlja lego bilk, ki jih doseže s kljunom. Pri opazovanju zatorej ne smemo biti preveč vsiljivi in se gnezdju preveč približati, da ga ponirek ne bi zapustil. Iz izkušnje vem, da lahko ostanemo (v kritju seveda) ob gnezdju le tedaj, če se odrasel osebek vrne že po nekaj minutah. V nasprotnem primeru se odstranimo in ga ne vznemirjamo več. Sicer pa so, kot pri ptičih nasploh, razlike v vedenju od para do para zelo različne.

Zanimivo vedenje malega ponirka sem opazil nekajkrat, ko sem se gnezdju neopazno približal po vodi. Ptiču je bilo popolnoma nejasno, kaj se dogaja. Zapustil je gnezdo, ne da bi jajca pokril, se v bližini piskajoče oglašal, čofotal po vodi, se potapljal in se kar ni in ni mogel pomiriti. To vedenje si razlagam s tem, da je mali ponirek verjetno pripravljen na naš obisk s kopne strani, nikakor pa ne, da se mu približamo po vodi. Še posebej silovito je reagiral osebek na gnezdju, ki sem se mu približal z vodne strani in bil zaradi slabega vremena oblečen v pelerino s kapuco. Razburjal se je še dolgo potem, ko sem že odšel. Pravo nasprotje z malo bobnarico *Ixobrychus minutus*, ki "maskirancu" pusti, da se ji popolnoma približa.

Mladiči

Tako kot začne mali ponirek valiti takoj s prvim jajcem, tako se tudi mladiči izvalijo drug za drugim. Takoj po izvalitvi so mokri in pokriti s temnim puhom, ki ima rjav, progast vzorec. Gnezdo lahko zapustijo takoj, ko se posušijo. V nevarnosti obležijo na vodi kot žabica. Če je le mogoče, se skrijejo pod kakšen list ali bilko, kjer popolnoma obmirujejo, tako da jih ni lahko opaziti.

Zanimivo je opažanje, da se mladič čivka-

joče oglašja v jajcu že več kot en dan pred izvalitvijo. Tako sem, na primer, zjutraj slišal mladiča v jajcu, naslednjega dne popoldne pa se je mladič izvalil. Oglašanje mladičev v jajcu je slišati pri mnogih ptičjih vrstah in ima nedvomno tudi pomembno vlogo, da valeči ptič še bolj trdno čepi na jajcih v teh nadvse pomembnih urah valjenja.

V obdobju valjenja mladičev praviloma eden izmed staršev greje preostala jajca in tudi skrbi za že izvaljene mladiče, medtem ko drugi prinaša hrano. V nevarnosti se vsi umaknejo z gnezda, pri čemer valeči ptič jajca pokrije z rastlinjem. Ko vstane, mladiči, ki se skrivajo pod njegovimi perutmi ali pa v perju na hrbtu, popadajo ven "kot zrele hruške" in odplavajo stran, kjer se v kritju pritajijo. Mladiči se zelo radi prevažajo na hrbtu staršev, kar sicer na splošno velja za ponirke.

Starša hranita mladiče z drobnimi vodnimi živalicami, ki jih lovita s potapljanjem - to lahko traja 30 sekund in tudi več - ali pa pobirata z vodne površine. Pri tem lahko pod vodo preplavata več metrov. Opazil sem, da mladičem občasno dajeta tudi manjše rastlinske dele. Tako je včasih zalagal (živalski ali rastlinski) kar prevelik, tako da ima mladič poln kljun dela, preden ga končno pospravi. Malo večjim mladičem prinašata tudi paglavce in ribice. Zanimivo je bilo opazovati, kako sta se naenkrat prikazala oba starša z ribico v kljunu. Opletala sta z njo, si jo popravljala in potem predala prvemu mladiču, ki pa je imel z njo še veliko opravka, preden mu jo je le uspelo pogoltniti.

Hranjenje mladičev traja nekako tri tedne (KÖNIG 1967). Potem začne opazno pojemati, kajti starši se začnejo ukvarjati s pripravami na nov zarod. Mladiči v tem času že živahno plavajo in si tudi sami iščejo hrano. Po dveh mesecih se osamosvojijo. Glede na to, da ima mali ponirek dve oziroma tri legla letno, lahko na vodni površini vidimo mladiče različnih velikosti, pri čemer so starejši veliki kot odrasli, le da so še neizrazito obarvani. Mladi začnejo dobivati obarvanost odraslih prihodnjo pomlad, ko med februarjem in majem zamenjajo perje (HARTERT 1912-21).

PRIHODNOST

Mali ponirek, ki je skromen v svojih življenjskih potrebah, je pri nas zaenkrat še splošno razširjen. Njegova prihodnost pa je

nedvomno povezana z našim odnosom do njegovega življenjskega prostora, predvsem do stoječih voda in vodnih ter obvodnih rastlin, med katerimi najde primerne razmere za skrivanje, prehranjevanje in razmnoževanje.

LITERATURA:

ARNHEM, R., (1980): Der grosse Kosmos-Naturfuhrer, Die Vogel Europas, Kosmos, Gesellschaft der Naturfreunde, Franckh'sche Verlagshandlung, Stuttgart

BAUER, K., BLOTZHEIM, U.G., (1987): Handbuch der Vogel Mitteleuropas, 2., durchgesehene Auflage, AULA-Verlag Wiesbaden

BOŽIČ, I., (1983): Ptici Slovenije, Lovska zveza Slovenije

FELIX, J., (1975): Vogel an Seen und Flüssen, Verlag Bertelsmann Ratgeberverlag, München, Gutersloh, Wien

FERGUSON, J., L.I.WILLIS, (1987): Vögel Mitteleuropas, Verlag München Wien Zurich

GOODERS, J., (1990): Field Guide to the Birds of Britain & Europe, Kingfisher Books, London

HARRISON, C., (1975): Jungvogel, Eier und Nester, Verlag Paul Parey, Hamburg und Berlin

HARTERT, E., (1912 - 1921): Die Vögel der palaarktischen Fauna, Band II, Autorisierter Nachdruck, 1969, Verlag von J.Cramer

KONIG, C., (1967): Europäische Vögel, Band 2, Chr.Belser Verlag, Stuttgart

MAKATSCH, W., (1969): Wir bestimmen die Vögel Europas. Verlag J. Neumann-Neudamm, Melsungen Basel Wien

MAKATSCH, W., (1973): Die Vögel der Seen und Teiche, Verlag J. Neumann-Neudamm, Melsungen Basel Wien

SOVINC, A., (1990): Ptice doline Drage pri Igu (Ljubljansko barje, Slovenija) v letih 1978 - 88 in naravovarstvena vprašanja, Varstvo narave 16

SOVINC, A., (1994): Zimski ornitološki atlas Slovenije, Tehniška založba Slovenije, Ljubljana

STUMBERGER, B., DENAC, D., (1994): Pojavljanje in gnezditvena gostota malega ponirka (*Tachybaptus ruficollis*) v ormoških bazenih, *Acrocephalus* 62

ZOR, L., (1979): Mali ponirek v ljubljanskem Tivoliju, *Proteus* 4, L.42 (1979-1980)

POVZETEK

Gnezdenje malega ponirka v Dragi je avtor spremljal od leta 1981 in v tem času tam našel 47 gnezd. Ponirek je gnezdil izključno na vodi. Njegova gnezditvena gostota je bila okoli 0,7 para na hektar. Večina gnezd je imela premer 30cm; največje je merilo 37cm, najmanjše pa 20cm. Globelica gnezda je bila globoka okoli 3 cm. V času gnezdenja sta starša gnezdo stalno obnavljala. Opuščeno gnezdo je razpadlo že po enem tednu. Samica znese jajca na en ali dva dni. Mali ponirek je uspešno gnezdil tudi v neposrednem sosodstvu z rakarjem *Acrocephalus arundinaceus*, malo bobnarico *Ixobrychus minutus* in čopastim ponirkom *Podiceps cristatus*. Povprečna velikost jajc je bila 36,7x26,0mm. Največkrat je bilo v gnezdu 5 ali 6 jajc, redkeje 4 in samo enkrat 7 (povprečno 5,2). V enem izmed gnezd je bila inkubacijska doba 21 dni.

SUMMARY

Breeding by the Little Grebe *Tachybaptus ruficollis* at Draga near Ig has been monitored by the author since 1981. In this period, 47 nests have been found there. The bird bred exclusively on water and its breeding density was approx. 0.7 pair/ha. The majority of nests were 30 cm wide (the largest 37 cm, the smallest 20 cm). The cups of their nests were some 3 cm deep. In the breeding season, the nests were continually repaired. Any abandoned nest disintegrated in no more than a week. The females laid eggs every day or every second day. The Little Grebe can breed successfully also in the immediate neighbourhood of the Great Reed Warbler *Acrocephalus arundinaceus*, Little Bittern *Ixobrychus minutus* and the Great Crested Grebe *Podiceps cristatus*. Average size of the eggs was 36.7 x 26.0 cm. Most of the nests contained 5 or 6 eggs, sometimes 4 and only once 7 (average 5.2 eggs). Incubation period in one of the nests was 21 days.

Ivo A. BOŽIČ, Na Jami 8, 61000 Ljubljana